

in dit nummer

EDITORIAAL
Stijlbreuk / 2

BOEK VAN DE MAAND
Onverwerkt verleden / 3

LVV-STANDPUNT
**Open Vld moet af
van communautaire
smetvrees / 4**

LVV-NIEUWS
Het nieuw LVV-bestuur / 6

OPEN BRIEF
Een moderne Justitie / 7

BUITENLAND
**Chinese eigendunk en
Mongools verdriet / 8**

ANALYSE
**VS-verkiezingen: wordt
het Trump of Biden? / 10**

OPINIE
Meer Europa / 12

Premier Alexander De Croo.

Liberales kapitein De Croo

Het Liberaal Vlaams Verbond (LVV) wenst premier **Alexander De Croo** veel goede moed bij de aanvang van zijn ambtstermijn. Een pluim ook aan het onderhandelingssteam voor de tomeloze inzet. Het is bemoedigend een liberale kapitein aan boord te hebben te midden van een ongeziene budgettaire, economische en sanitaire crisis. “We hopen van harte dat Alexander De Croo als voormalig ondernemer de eeuwigdurende Wetstraat-carrousel van politiek gekrakeel, uitstelgedrag en beleidsmatige improvisatie achter zich zal kunnen laten”, aldus LVV-voorzitter **Thibault Viaene**.

“Het LVV-bestuur heeft besloten op een later tijdstip in te gaan op de inhoud van het regeerakkoord met meer focus op de praktische uitvoering en realiseerbaarheid ervan. Een gedegen, exhaustieve analyse maken van een lijvig document in enkele uren tijd, is immers zo goed als onmogelijk. Het LVV zal bovendien een activiteit organiseren met premier De Croo waar hij het regeerakkoord inhoudelijk zal komen toelichten”, aldus de LVV-voorzitter.

Lees ook het editoriaal op blz. 2: ‘Stijlbreuk’, en op blz. 4 het LVV-standpunt over de staats hervorming: ‘Open Vld moet af van communautaire smetvrees’.

Stijlbreuk

De nieuwe federale regering onder leiding van de Vlaamse liberaal Alexander De Croo staat voor een enorm moeilijke opdracht. Ze moet niet alleen opnieuw het vertrouwen winnen, ze moet ook proberen om het wantrouwen in de politiek om te buigen naar meer vertrouwen. Na enkele weken is al wel duidelijk dat De Croo gekozen heeft voor een stijlbreuk. Woorden als “verbindend, respect, solidair en duurzaam” kruiden het regeerakkoord. De nieuwe generatie politici in de Wetstraat stapt over haar schaduw en houdt het algemeen belang voor ogen, niet het kleine partijbelang. Zelfs de wetenschappers en onderzoekers zijn al overtuigd: de duidelijke communicatie waarmee deze regering de coronamaatregelen aankondigt, heeft de motivatie opgekrikt. Dat werd tijd want het draagvlak voor harde maatregelen begon dramatisch af te brokkelen.

Het was heel belangrijk dat deze regering er snel kwam. De onderhandelingen hebben immers maar al te lang geduurd en het was niet langer verantwoord om het minderheidskabinet-Wilmès in deze coronatijden te laten voortwerken. Ofwel kwam er een volwaardige regering, ofwel gingen we naar de stembus. Om het met de woorden van de helaas verdwenen minister Philippe De Backer te zeggen: “Je voelt dat het om een regering met volle bevoegdheden gaat, die gas kan geven. Wij zaten met een minderheidsregering waartegen iedereen oppositie voerde, ook de pers. Alles wat scheef liep, werd extreem uitvergroet.” Dat was vooral het geval voor de gewezen minister van Volksgezondheid Maggie De Block. Zij werd ten

“Voorlopig is het enthousiasme terug en kan men vooruit met de geit”

onrechte hard aangepakt. De inspanningen van de regeringsploeg-Wilmès mogen niet geminimaliseerd worden. We werden voor het eerst geconfronteerd met een crisis van deze omvang. Er was veel onzekerheid en dat maakte besturen extra moeilijk.

De haast waarmee de nieuwe regering er is gekomen, heeft tot gevolg dat het nieuwe regeerakkoord op tal van vlakken vaag blijft en we nog niet weten waar we zullen uitkomen. Deze zwakke plek kwam al meteen aan de oppervlakte. Er bestaat veel onduidelijkheid over het minimumpensioen van 1.500 euro, over de vermogensbelasting, over de kernuitstap of de besparingsmaatregelen om straks de begroting te doen kloppen. Maar we geven De Croo het voordeel van de twijfel. Voorlopig is het enthousiasme terug en kan men vooruit met de geit.

De Vlaamse liberalen zijn er met premier Alexander De Croo en Open Vld-voorzitter Egbert Lachaert in geslaagd om cruciale machtsposities in de regering te bezetten. Met geroutineerden zoals Justitieminister Vincent Van Quickenborne, aangevuld met nieuwe krachten zoals Eva De Bleeker, kunnen de Vlaamse liberalen opnieuw op

een groeipad worden gebracht. Zij moeten evenwel leren uit de fouten van het verleden: een sterk regeerbeleid met liberale accenten moet in evenwicht zijn met ideologische vernieuwing en herpositionering. En de ploeg moet één en ondeelbaar zijn. Alle neuzen in dezelfde richting, zoniet loopt het mis. Idealen mogen niet overboord worden gegoid.

Het wordt een heel moeilijke opdracht voor premier De Croo, maar slaagt hij in zijn opzet dan zal hij zeker als één van de sterkste premiers van de voorbije jaren de geschiedenis ingaan, als een staatsman die in een uitzonderlijke tijd het land weer hoop en vertrouwen gaf. Het zou een krachttoer zijn. De oppositie van voornamelijk Vlaams-nationalisten zal het hem intussen niet gemakkelijk maken. Over hun vulgaire praatjes moet hij zich niet al te veel bekommeren. Het is belangrijker dat hij de kritische burger aanhoort en hij de positieve toon ook tot in de Dorpsstraat krijgt. Misschien slaagt hij er wel in om in dit communautair verdeelde land opnieuw een “wij-gevoel” te ontketenen dat alle holle extremistische doempaters de mond snoert. Dat zou al heel mooi zijn. ■

Onverwerkt verleden met boodschap voor het heden

In 1991 publiceerde Luc Huyse samen met enkele collega's 'Onverwerkt verleden'. Het boek was het resultaat van onderzoek dat op een objectieve manier het fenomeen van de naoorlogse repressie benaderde. Dertig jaar later is een nieuwe editie verschenen van dit werk met een interessante aanvulling getiteld 'Omzien in verwondering' waarvoor drie eigentijdse historici verantwoordelijk tekenen.

door Peter Laroy,
directeur van Liberas

De repressie was tot het werk van Huyse vooral beschreven met heel veel emotie, door mensen die er (rechtstreeks of onrechtstreeks) zelf kennis hadden mee gemaakt. Aan de hand van een steekproef samengesteld op basis van informatie in het Belgisch Staatsblad lanceerden de onderzoekers nieuwe inzichten. Het was bij de bestraffing steeds de bedoeling geweest van de overheid om snel, billijk en efficiënt te werk te gaan. Dit eerste was zeker het geval, de twee andere doelstellingen kregen een minder rechtlijnige invulling, zo luidde de conclusie. De werkwijze en de stellingen van Huyse en zijn medeauteurs kwamen onder vuur te liggen. Een veel gehoorde kritiek (vooral vanwege de betrokkenen) luidde dat de onderzoeksbenadering te kil was. Het boek van Huyse zorgde wel voor een verschuiving in het historisch onderzoek.

Grensverleggend

In de nieuwe editie schetst Bruno De Wever in het onverwerkte trauma van de collaboratie een overzicht van het vele historische onderzoek dat de voorbije decennia is uitgevoerd en van de gevolgde benaderingen. Uiteraard was er reeds voor 1990 arbeid verricht: denk maar aan de reeks 'De Nieuwe Orde' van Maurice De Wilde of aan het

standaardwerk van Albert De Jonghe over 'Hitler en het politieke lot van België', recentelijk nog de inspiratie voor het nieuwe boek 'Hitler en de Belgen' van Het Volksbelang-hoofdredacteur Bert Cornelis. Het waren De Wever zelf (over het Vlaams-nationale VNV) en de Britse historicus Martin Conway (over Rex en Degrelle) die in de jaren 1990 grensverleggend werkten. Anno 2020, 75 jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog, blijft er nog steeds heel veel werk aan de winkel voor de historici. Een grote uit de weg te ruimen hinderpaal voor verder en nieuw onderzoek, aldus De Wever in zijn conclusie, is de (nog steeds beperkte) toegankelijkheid van de strafdossiers.

Koen Aerts is een van die jongere onderzoekers die baanbrekend werk heeft verricht met zijn doctoraatsonderzoek. Met medewerking aan de televisiereeksen 'Kinderen van de collaboratie' en 'Kinderen van de repressie' bracht hij deze thema's bij een ruimer publiek onder de aandacht. Aerts wijst er op dat heel wat betrokkenen meerdere straffen kregen (een 'cascade'), wat voor de betrokkenen zelf tot onduidelijkheid en onzekerheid leidde. De poging tot re-integratie in de maatschappij verliep niet zoals gewenst en er ontstond een anti-Belgisch, soms antidemocratische subcultuur. Aerts pleit nu voor een bredere analyse van het mens- en maatschappijbeeld van rechters, ambtenaren, getroffen personen en hun netwerk.

De repressie was een logistiek exploit, aldus tot slot Pieter Lagrou. De rechters spraken recht met beperkte wetgeving en dat gebeurde al bij al toch binnen een redelijke periode. Het krijgsgerecht ging volgens hem niet over een nacht ijs, ook al was het wetgevend arsenaal waarover het beschikte niet optimaal. België had na de Eerste Wereldoorlog zijn strafwetboek niet aangepast en ook het internationale recht was nauwelijks geïntegreerd (en dat gebeurde zelfs pas in de 21ste eeuw). Lagrou ziet verder een spanningsveld tussen de magistratuur, die zich traditioneel gereserveerd opstelde, en de polarisering, politisering en instrumentalisering van het debat.

Voorzichtig blijven

De campagne tegen de repressie mondde uit in een campagne tegen de magistratuur. Het gerecht bleef zich net daarom terughoudend opstellen en gaf maar met mondjesmaat toegang tot archieven. In hun epiloog trekken Huyse en Dhondt uit deze beschouwingen lessen voor de hedendaagse situatie: let op met het in twijfel trekken van de legitimiteit van de rechterlijke macht en wees voorzichtig met het maken van wetten in bijzondere omstandigheden. Een misschien wat onverwachte maar interessante afsluiter. ■

L. Huyse & S. Dhondt i.s.m. Br. De Wever, K. Aerts & P. Lagrou, *Onverwerkt verleden. Collaboratie en repressie in België 1942-1952. Een update na dertig jaar*, Kritak, Leuven, 2020, 404 blz., 24,99 euro.

Open Vld moet af van

De Vlaamse liberalen moeten binnen de Vivaldi-coalitie een verregaande staatshervorming op poten zetten. Anders haalt België in 2030 haar 200ste verjaardag niet en gaat de Open Vld mee de dieperik in.

door Thibault Viaene
Voorzitter Liberaal Vlaams
Verbond (LWV)

“België is op sterven na dood. Dat is het resultaat van de tientallen communautaire en institutionele compromissen en politieke koopjes. De hervorming van onze instellingen moet radicaal worden overgedaan. In plaats van steeds nieuwe communautaire compromissen te bedenken naar aanleiding van de vorming van een regering, moet er een nieuwe staatshervorming komen. Beide grote gemeenschappen moeten samen nagaan wat ze met elkaar nog willen doen.”

Das komt niet van de hand van een splitsingsdolle flamingant, maar werd warempel geschreven door Guy Verhofstadt, die hier in zijn tweede Burgermanifest (1991) een quasi-grafrede over België uitsprak. Het communautair geknoei resulteerde in een land dat qua staatsstructuur met spuug en paktouw aan mekaar hing. Enkel een institutionele tabula rasa kon volgens Verhofstadt ons land van een gewisse dood redden.

De paars(groen)e regeringen Verhofstadt konden de verwachtingen echter nooit inlossen. Ze maakten geen komaf met de kapotte bestuurscultuur en het institutioneel kluwen. Ook het sociaaleconomische palmares was niet om over naar huis te schrijven. De coalitiepartners vertroetelden elk hun achterban met financiële cadeautjes, het geld klotste toch tegen de plinten. Het was met het vergrootglas zoeken naar een langetermijnvisie. Twee decennia en enkele staatshervormingen later is de situatie er niet op verbeterd. België staart in de economische afgrond en is institutioneel zo mogelijk nog complexer geworden. De benoeming van Alexander De

Croo als premier van de Vivaldi-coalitie doet de paars(groen)e vibe op de Melsensstraat terugkeren van nooit helemaal weggeveest. Gezien de pesterijen en ad hominems van de N-VA is dat niet geheel onlogisch.

Nostalgie

Nostalgie naar de Verhofstadt-jaren is echter niet zonder gevaar. De economische situatie is anno 2020 sterk verschillend. Meningsverschillen tussen coalitiepartners kunnen niet meer afgekocht worden, het geld is op. De coronacrisis doet onze groei krimpen en slaat een krater van meer dan 50 miljard euro in de begroting. België bengelt achteraan in het economisch EU-peloton: te weinig mensen aan het werk en een torenhoge belastingdruk. Van de nieuwbakken federale Vivaldi-regering wordt een doortastend beleid verwacht.

Wat voorafging, was niet minder een bedroevend formatieschouwspel. Terecht werd de tandem Magnette-De Wever door Open Vld-voorzitter Egbert Lachaert wandelen gestuurd. Meer belastingen in ruil voor een bric-à-brac staatshervorming brengt geen zoden aan de dijk. Eens te meer is duidelijk dat het economisch-liberale cachet dat de N-VA

zichzelf aanmeet een politiek-strategisch schaamlapje is.

Het is daarom des te bemoedigender dat Egbert Lachaert en Alexander De Croo een relanceproject bepleiten dat tien jaar omspannt. Komaf maken met de tirannie van de korte termijn, zou het?

Alexander De Croo staat een gigantische taak te wachten. Hij leidt een regering die geen Vlaamse meerderheid heeft en dient tegemoet te komen aan het boodschappenlijstje van vier linkse tot hardlinkse partijen. Een tienjarenplan lanceren is nobel, maar dan moet Vivaldi de verkiezingen van 2024 wel nog ongeschonden doorkomen. Geen sinecure, een absolute meerderheid van N-VA en Vlaams Belang wenkt.

De traditionele partijen dreigen bij de volgende federale stembusslag tot onbeduidende koorknappen gedegradeerd te worden. Wil de Open Vld de dans ontspringen, moet ze het Belgische status quo tot elke prijs doorbreken en communautair klare wijn schenken. Waar wil ze naartoe met onze staatsstructuur? Op welk beleidsniveau kan het best een liberaal beleid gevoerd worden? Dat Open Vld haar lot tijdens de formatie expliciet aan de Franstalige zusterpartij MR koppelt is gezien de parallelle partijprogramma's best te begrijpen. Toch mag dit niet leiden tot een communautaire standstill.

Blokkering

De eerlijke lezer zal immers erkennen dat quasi elk belangrijk sociaaleconomisch dossier sinds 1999 op federaal niveau geblokkeerd zit. Dat het in ons land zo goed als onmogelijk is om nog federale regeringen te vormen, is daar een pijnlijke illustratie van. De grote regionale economische verschillen en verkiezingsuitslagen tussen Vlaanderen

“Eens te meer is duidelijk dat het economisch-liberale cachet van de N-VA een politiek-strategisch schaamlapje is.”

communautaire smetvrees

Het is bemoedigend dat Egbert Lachaert en Alexander De Croo een relanceproject bepleiten dat tien jaar omspant.

en Wallonië zijn daar de rechtstreekse oorzaak van.

Iedereen kan zien dat het sociaaleconomische en het communautaire met elkaar verbonden zijn. Dat is geen geflirt met romantisch Vlaams-nationalisme, maar een rationele vaststelling. De lamentabele economische toestand van ons land staat politici niet toe nog eens twee decennia voorbij te laten gaan zonder het Belgische huis institutioneel grondig te renoveren.

Om te vermijden dat Vivaldi's Vier Seizoenen voor de Open Vld uitmondt in Chopin's Dodenmars, dient de partij in de schoot van de regering een traject uit te tekenen richting een zevende en laatste staats hervorming in 2024. Een staats hervorming die voor eens en voor altijd ons land institutioneel op orde stelt. Homogene bevoegdheidspakketten, fis-

cale autonomie en een beleid zo dicht mogelijk bij de burger, net hetgeen Egbert Lachaert beloofde tijdens de voorzitterscampagne.

Er is bijvoorbeeld geen rationele verklaring te vinden waarom onderwijs bij de deelstaten zit, maar het gros van het arbeidsmarktbeleid en de gezondheidszorg nog federaal worden geregeld. De drie beleidsdomeinen hebben één iets gemeenschappelijk: grote regionale verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië. Bij mijn weten zijn "maatwerk" en "subsidiariteit" geen scheldwoorden in liberale middens.

Geen taboes

Als pakweg de broodnodige bijsturing van de regels rond arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en langdurige ziekte door Vivaldi blauwblauw gelaten worden, maar er wel

een Vlaamse meerderheid voor de vinden is, mag regionalisering in 2024 geen taboe zijn.

Regionalisering is echter geen panacee. Corona heeft immers aangetoond dat hetgeen Vlamingen zelf doen, ze niet noodzakelijk beter doen. Er moet ook werk gemaakt worden van een deugdelijke beleidscultuur op Vlaams niveau. Afbouw van ministeriële kabinetten, ministers die directer samenwerken met de administraties, een modern ambtenarenkorps, digitalisering, de begroting laten opstellen door een onafhankelijke commissie, ... Het zijn stuk voor stuk bouwstenen voor een robuuste toekomst.

Maar ook dus die vermaledijde staats hervorming. Ik hoop dat ik het bij het verkeerde eind heb, maar als de Vivaldisten op de communautaire rem gaan staan, is het slotakkoord van het Koninkrijk België ingezet. ■

Twee nieuwe vrouwelijke ondervoorzitters

Janna Bauters en **Lieselot Van Mol** werden onlangs verkozen tot respectievelijk tweede en derde ondervoorzitter van het Liberaal Vlaams Verbond (LVV). Samen met **Thomas Buyse** (eerste ondervoorzitter) zullen zij voorzitter **Thibault Viaene** ondersteunen in de dagelijkse leiding van het LVV.

Janna Bauters was tijdens haar rechtenstudies aan de UGent actief in het LVSU Gent. Ze werkt als advocate aan de balie van Oudenaarde en is eerste schepen in Horebeke. Lieselot Van Mol studeerde internationale politiek aan de KULeuven. Ze zette haar eerste stappen in de politiek als medewerker van Egbert Lachaert. Vervolgens werkte ze als woordvoester bij Horeca Vlaanderen, maar keerde terug naar de liberale partij om daar aan de slag te gaan als communicatie adviseur.

Janna Bauters.

Lieselot Van Mol.

Het nieuw bestuur van het LVV bestaat verder uit de volgende leden:

Thibault Viaene
(LVV-voorzitter, jurist
Belgische VoetbalBond,
gewezen LVSU-Gent-
voorzitter)

Werner Vandenbruwaene
(Advocaat-Academicus,
gewezen LVSU-Antwerpen)

Franc Bogovic
(Deputy CEO Invest.Brussels,
gewezen volksvertegenwoor-
diger Open Vld en nationaal
voorzitter LVSU)

Thomas Buyse
(Advocaat, gewezen
LVSU-Gent-voorzitter)

Pieter-Jan Van De Weghe
(Energiesector, gewezen
LVSU-Gent en gewezen
OCMW-raadslid
Oudenaarde)

Michiel Rogiers
(Vastgoed-ondernemer,
gewezen LVSU-nationaal
voorzitter)

Christian Floru
(Vastgoedontwikkelaar,
Libera! en VLD lokaal
bestuurder)

Lawrence Vanhove
(Relatiegelastigde in de
Financiële sector, gewezen
LVSU-Gent en Liberales-
kernlid)

Mathias Adriaenssens
(Export Manager Antwerpse
maritieme wereld en JONG
VOKA-bestuurder, gewezen
voorzitter LVSU-Antwerpen
en lokaal mandataris)

Mats Cuvelier
(Advocaat, gewezen
LVSU-Gent-voorzitter)

Maarten De Bousser
(Management Trainee in het
Bankwezen, gewezen LVSU-
Gent en nationaal Politiek
Secretaris JONG VLD)

Bert Cornelis
(Hoofdredacteur
Volksbelang)

Dirk Nuyts
(Persverantwoordelijke
Vlaams Parlement,
LVV-bestuurder)

Brandaan Mombaers
(Advocaat, gewezen
LVSU-Leuven-voorzitter)

Pieter Coene
(Analist bij de Nationale
Bank, gewezen LVSU-
Gent-bestuurder)

Clair Ysebaert
(Bestuurder,
LVV-erevoorzitter)

Een moderne Justitie

door Janna Bauters
en Lieselot Van Mol,
LVV-ondervoorzitters

*Mijnheer de minister,
Beste Vincent,*

We willen u van harte feliciteren met uw comeback op het federale niveau en benoeming tot minister van Justitie en Noordzee. Met Justitie, hebt u zeker niet voor het gemakkelijkste departement gekozen. Meer nog, het is op dit moment een absoluut zorgenkind. Magistraten en andere actoren binnen Justitie moeten dagelijks aan de slag in een context van acuut geldgebrek, krakemikkige infrastructuur en een nijpend personeelstekort.

Meer geld

We zijn dan ook verheugd dat het regeerakkoord een forse budgettaire inspanning voorziet. Alleen aanzienlijke investeringen kunnen Justitie definitief de 21ste eeuw inloodsen. U gaf het bovendien zelf al aan: elke Belg moet kunnen rekenen op een justitieel apparaat dat snel, efficiënt en rechtvaardig werkt. Dit is één van de hoekstenen van onze liberale democratie.

Laten we meteen de olifant in de kamer benoemen: de digitalisering van Justitie zal dit hervormingstraject maken of kraken. We beseffen dat u zelf nog maar net in functie bent, maar we werden de laatste dagen geconfronteerd met de zielenroerselen van heel wat ongeruste burgers. De zaak 'Eveline'

is u wellicht niet onbekend. We gaan dan ook liever niet in op de details van de zaak. Er viel ons wel iets anders op: de man die zichzelf presenteerde als "Eveline", maakte reeds verschillende slachtoffers. Dit werd aangegeven bij de politie, maar blijkbaar werd er niets mee gedaan. Door een tekort aan middelen werd nooit een degelijk onderzoek opgestart. Er kwam pas schot in de zaak wanneer drie BV's hetzelfde overkwam.

Als liberalen weigeren we te geloven dat er in een democratische rechtsstaat als België sprake is van een klassenjustitie, of van een Justitie op twee snelheden. Dit geldt zowel voor daders als voor slachtoffers. Zo begrijpen we ook de verontwaardiging omtrent de verjaring van de Fortis-zaak, waardoor de hoofdrolspelers de juridische dans wisten te ontspringen. Fortis-voorman Jean-Paul Votron en Sean Dhondt hebben vandaag meer met elkaar gemeen dan ze zelf zouden vermoeden.

Ondergefinancierd

Dat het departement Justitie structureel ondergefinancierd is, is een zwaar understatement. We bengelen aan de Europese staart als het gaat om investeringen in Justitie. We zijn zoetjesaan de naam rechtsstaat onwaardig. Willen we de relatie tussen Justitie en burger niet compleet laten verzuren, moet dringend ingezet worden op een moderne Justitie die voldoet aan de noden van vandaag.

Naast inzetten op digitalisering binnen Justitie, hopen we bovendien dat u ook het

nodige in gang kan zetten om 'de digitale misdrijven' au sérieux te nemen, we zijn immers anno 2020. Phishing, catfishing, identiteitsfraude, verspreiden van naaktfoto's ... tijd om gepaste maatregelen te nemen en af te stappen van de veroordelen die er nog steeds over bestaan.

Eenvoudige ingrepen

De digitalisering en democratisering van Justitie zijn immers twee kanten van dezelfde medaille. Via enkele eenvoudige ingrepen kan eindelijk paal en perk gesteld worden aan de vele inefficiënties die leiden tot de (schijn van) klassenjustitie. Dit verkleint de kans dat digitale misdrijven onder de radar blijven.

Ook moet eindelijk werk gemaakt worden van een gedigitaliseerde, gecentraliseerde en geanonimiseerde rechtspraakdatabank. De wettelijke basis hiervoor is reeds door het parlement gestemd. Op die manier beschikken we eindelijk over objectieve data waarop de lang aangekondigde werklasmetingen toegepast kunnen worden. Zo kunnen inefficiënties, gerechtelijke achterstanden of verschillen in straftoemeting blootgelegd worden en is beleid op maat mogelijk. Maar daar komen we ongetwijfeld nog op terug... De know-how en whizzkids zijn er, enkel de wil en durf ontbreken nog.

Het is aan u, mijnheer de minister, om de neuzen binnen uw beleidsdomein in dezelfde richting te krijgen en Justitie haar 19de eeuwse veren te doen afschudden.

We wensen u alvast veel succes met dit project en hopen op ... justice for all. ■

Chinese eigendunk en Mongools verdriet

“Lang onder 't juk gekromd van 't opgedrongen fransch Bukt zich, ô Neêrlands Taal! Uw voorhoofd niet meer neder”. Dat schreef in 1829 de Grootnederlander en taalijveraar Prudens van Duyse nadat de Brusselse vereniging Concordia hem bekroond had voor zijn ‘Lofdicht op de Nederlandsche Tael’. Van Duyse zag met spijt België zich afscheuren uit het Nederlandse Koninkrijk, maar ging vurig door met zijn verheffing van het Nederlands. In 1836 richtte hij de stichting ‘De Tael is Gansch het Volk’ op en in 1849 het ‘Nederlandsch Taal- en Letterkundig Congres’, wat zijn biograaf Napoleon Destanberg, een antiklerikale liberaal, bijzonder waardeerde.

door Lukas De Vos

Wat voor Vlaanderen gold is nog altijd niet verdwenen twee eeuwen later. Begin september brak er een volkoproer uit in de ‘autonome’ regio Binnen-Mongolië in de Volksrepubliek China. Een dissident die naar Mongolië zelf moest vluchten in 2013, Arslan, kloeg openlijk: “We hebben ons land verloren, onze vrijheid, en nu staan we op het punt onze taal kwijt te geraken”. Het is een bekende tactiek van expansieve én autoritaire staten om de geschiedenis te herschrijven. De aanleiding voor het verzet lijkt triviaal: een onderwijshervorming. Officieel is het Mongools de voertaal in de noordelijke deelstaat van China, die het verticale Mongoolse schrift gebruikt (Republiek Mongolië gebruikt het bij plechtigheden, anders het Russisch Cyrillisch). Zonder overleg had Peking beslist het Chinees als voertaal op te leggen, in het lager en het middelbaar onderwijs.

Mongools protest

Dat namen de Mongolen niet, met duizenden trokken ze de straat op, leerlingen daagden in groten getale niet meer op, ook al zette Peking meteen de repressie in. Paramilitairen stonden aan de schoolpoort, in ettelijke steden werd de avondklok ingesteld, de censuur op sociale media ingevoerd, in grotere steden

Bertrand Guillet, curator van een tentoonstelling over Dzjenghis Khan, moest wegens Chinees protest alles afblazen.

intimideerden soldaten de burgerbevolking, ouders kregen huisbezoek van plaatselijke politici, ambtenaren werden bedreigd met ontslag. Het protest was het grootste in tien jaar. Binnen-Mongolië staat daarmee niet alleen in China: ook de Turkmeense Oeigoeren en de Tibetanen ondervinden al decennia de onderdrukking van hun cultuur ten voordele van de Hanchinezen.

Mongolië is in die zin een uitzondering dat er nog grote gebieden zijn waar nomaden leven, de normale levenswijze toen Mongolië nog een wereldrijk was onder Dzjenghis Khan (rond 1160-1227). Onder Koeblai Khan was China zelfs onderworpen aan de

Mongolen, die hun eigen dynastie vestigden. Hetzelfde geldt voor Tibet, dat in de 7e en 8e eeuw (vanaf Songtsen Gampo) de Tang-dynastie in China geregeld een hak zette en de facto de macht uitoefende. In de 14e eeuw onderwierp het zich aan de Mongolen. Vanaf midden 17e eeuw regeerden de Dalai Lama's – van de 5e tot de huidige 14e. Tibet werd in 1951 onder militaire dwang “vrijwillig” aangehecht bij het “moederland”, en na een mislukte opstand en vlucht van de Dalai Lama (1959) werd de assimilatiepolitiek verhevigd doorgezet.

Mercier

Het is een herkenbare politiek: militaire macht koppelen aan economisch overwicht, en onder het mom van efficiënter centralisme gelijkschakeling opdringen. Wat Vlaanderen meemaakte (“La Belgique sera latine ou ne sera pas”, placht de belgicistische aartsbisschop van Mechelen, Désiré-Joseph Mercier uit Eigenbrakel, op te leggen), gebeurt nu ook in Binnen-Mongolië en alle andere minderheidsgebieden. Er zijn 55 erkende etnische minderheden in China.

Dat Binnen-Mongolië (Öbür Mongghul) onder China bleef heeft zijn historische redenen. De Mantsjoes hadden het leenheerschap over heel Mongolië in de 17e eeuw bevochten, maar toen de keizer werd afgezet in 1911, bleek ook de Republiek niet tuk op afscheiding. Tsjagar, zoals het gebied heette dat nu Binnen-Mongolië is, had al autonomie en koos ervoor om bij China te blijven. Buiten-Mongolië riep de onafhankelijkheid uit, gestut door eerst een invasie van tsaristische Witten onder aanvoering van de krankzinnige Baltische baron en krijgsheer Roman von

Ungern-Sternberg, daarna door de macht-greep van de bolsjeviëken. Ungern-Sternberg voerde een bloedig schrikbewind in 1920, maar saneerde wel de straten en riolen van Oerga, zoals de hoofdstad Oelan Baatar toen nog heette, en vooral: hij verjoeg alle Chinezen (al dan niet met logistieke steun van Japan dat aan een opmars bezig was). Veraden door zijn eigen manschappen, viel hij door een communistische aanval van Soeche Bator, die met Sovjetsteun van Mongolië de tweede communistische staat ter wereld uitriep. Sindsdien is het oude vaderland gespleten.

Geschiedvervalsing

De geschiedvervalsing is in volle ontwikkeling. De reactie op de onlusten door de Vereniging België-China sprak boekdelen. Er is sprake van “goed tweetalig onderwijs” (een natte droom van belgicisten en universiteiten bij ons), er zal alleen “in de minderheidsscholen vanaf de eerste graad Mandarijn in het Chinees worden onderwezen terwijl dat in het verleden vanaf de tweede graad was”. De salamipolitiek, zoals uit het vervolg blijkt: “Het is de bedoeling om vanaf volgend jaar dit ook te doen voor de vakken moraal, recht en geschiedenis”. Sussende praat, want ach, “in geheel Binnen-Mongolië leven 17% etnische Mongolen”. Infiltratie, handelsvoor-

delen, gedwongen verhuizingen en verstedelijking tasten het kulturele erfgoed én de oorspronkelijke bevolkingen steeds verder aan.

De reactie van de Chinese propagandamachine was voorspelbaar. Ontkenning, en uitpakken met zegebulletins over de verhoging van de levensstandaard en de weldaden van de nieuwe economie. Wie ooit de indringende film ‘Khadak’ gezien heeft van Peter Brosens en Jessica Woodworth (2006), weet beter: een volk dat zijn taal, zijn gebruiken, zijn wereldbeschouwing en zijn leefwijze moet opgeven, verliest zijn ziel, en dus zijn bestaan. Een tweede methode om de kritiek te ontzenuwen is het beproefde recept van ontluistering van de tegenstander. “De Dalai Lama liegt”, klinkt het dan bij onze pro-Chinezen. Tibetanen, bij voorbeeld, zijn geen minderheid in eigen streek, er leven amper 2,4% Han-Chinezen. Het “foute” idee was gelanceerd door de Amerikaanse journalist J.F. Avendon, die bij de opstand in Lhasa aanwezig was (1987). Daarmee is natuurlijk ook de hele beweging gediscrediteerd die onafhankelijkheid bepleit (en geen Brits protectoraat zoals tussen beide oorlogen). “Westerse rapporten zijn een politieke hype” doet China alle kritiek af.

Chantage

Wellicht zoals ook de herkolonisering van

De Mongoolse inwoners worden al eeuwen onderdrukt, vooral op cultureel en taalkundig vlak.

Afrika een politieke hype is, de uitkoop van regeringen, de chantage op landen die nog banden hadden met Taiwan om de diplomatieke betrekkingen te verbreken of anderszins geen hulp en investeringen, de onevenwichtige concurrentie (China verplicht buitenlandse bedrijven een Chinese partner te hebben en eist technologie-overdracht), industriële en politieke spionage door ‘wetenschappelijke’ samenwerking (denk aan het Confuciusinstituut aan VUB), de koersmanipulatie van de yuan, grote filmmaatschappijen zoals Disney die hun producties moeten aanpassen of verknippen als die de regering niet welgevallig zijn – allemaal politieke hype. Door journalisten die de toegang verboden wordt om ter plekke verslag uit te brengen.

Nog één sprekend voorbeeld van hoe diep de Chinese arrogantie is doorgedrongen. Het Musée d’Histoire van Nantes plande een grote tentoonstelling volgend jaar over Dzjenghis Khan. Het Mongools museum in Hohhot was graag bereid om mee te werken, en liefst 225 pronkstukken van de Mongoolse hoogconjunctuur uit te lenen. Peking eiste inspraak en verwijderde de naam van Dzjenghis Khan en Mongolië uit de titel. Curator Bertrand Guillet gaf toe, en herdoopte de tentoonstelling tot “De Zoon van de Hemel en de Steppen”. Helaas heeft het straatverzet de Chinese overheid gezichtsverlies doen lijden, en dus eiste Peking een herziening van alle teksten. De titel werd nu gewijzigd in “De Cultuur van de Chinese Steppen, van de XIIe Eeuw tot Nu”. “Zo wissen ze Dzjenghis’ politieke en maatschappelijke impact uit”, zei Guillet aan De Standaard en blijs prompt de expo af. Hij komt nog wel, in 2024. En zal ‘Dzjenghis Khan’ heten. Met stukken uit Westerse musea. Ik denk niet dat de Chinese ambassadeur naar de vernissaging zal komen. Als hij al wordt uitgenodigd. ■

Wordt het

In de VS heersen vooral de kiesmannen

Op 3 november 2020 trekken de Amerikaanse kiezers naar de stembus. Maar de Amerikanen met kiesrecht moeten zich wel laten registreren op het gemeentehuis. Als men dat niet doet, dan verzaakt men aan het kiesrecht. In de VS bestaat er overigens geen opkomstplicht. Om u een idee te geven: in 2016 trokken 57% van de kiesgerechtigden naar de stembus. Een voorsmaakje van de komende Vlaamse lokale verkiezingen van oktober 2024 wanneer er ook geen opkomstplicht meer zal zijn?

door Prof. Herman Matthijs
(VUB & UGent)

Wat wordt er verkozen?

De Amerikaanse geregistreerde kiezer trekt op 3 november niet alleen naar de stembus voor een nieuwe president. Daarnaast wordt er ook een vice-president gekozen. Een derde van de Senaat wordt herkozen en in het Congres gaat het om 35 zetels. Daarnaast zijn al de 435 zetels in het Huis van Afgevaardigden nog te begeven. Talrijke staten kiezen een nieuwe gouverneur en statelijke parlementen. In alle staten, behalve Nebraska, bestaat een tweekamerstelsel in het parlement. Ook kiezen diverse staten hun regeringsleden en rechters. En de kiezer moet nog meer tijd besteden in het stemhokje voor een keuze in de bestuurders van de publieke schooldistricten, het bestuur van de counties, sheriffs, brandweercommandanten, directeurs van muziekscholen enz. En als dat nog niet genoeg zou zijn, diverse staten houden op die dag ook referenda.

De huidige macht

Momenteel worden de VS, en dat tot 20 januari 2021, bestuurd door een republikeinse regering. Deze partij bezit ook de meerderheid in de Senaat en in het College van

Joe Biden.

Gouverneurs. De democraten beheren met 'speaker' Nancy Pelosi het Huis van Afgevaardigden. President Trump heeft handig gebruik gemaakt van de openstaande plaatsen in de twee machtigste instellingen, het Opperste Gerechtshof 'Supreme Court' en de board van de Nationale Bank (FED). Beide instellingen hebben een republikeinse meerderheid.

De kandidaten

De twee voornaamste partijen spelen hun kandidaten uitgebreid uit in de media. Voor

Donald Trump.

de republikeinen zijn dat het uittredend duo Donald Trump en Mike Pence. Voor de democraten zijn dat de gewezen vice-president Joe Biden en nieuwkomer Kamala Harris. Voor de derde maal in de Amerikaanse geschiedenis is er een vrouwelijke 'running mate' en dit na de democrate Geraldine Ferraro in 1984 naast Walter Mondale en Sarah Palin in 2008 naast de republikeinse kandidaat John Mc Cain. Kamala Harris is sinds 2017 Senator voor Californië en daarvoor was zij de procureur-generaal van deze staat. Zij is getrouwd met de rij-

Biden of Trump?

ke joodse advocaat Douglas Emhoff. Maar er zijn ook nog andere, bij ons ongekende, kandidaten. Zo behaalde de Libertarische partij in 2016 liefst 4,4 miljoen stemmen of 3,3% van het totaal. De groenen waren in 2016 goed voor 1,4 miljoen stemmen. Op de vijfde plaats kwam de 'Utah party' uit met 731.000 stemmen, dan de constitutionele partij met 203.000 stemmen en als laatste de socialisten met 74.000 stemmen. Opmerkelijk was dat Hillary Clinton met 65,8 miljoen stemmen of 48,2% niet de helft behaalde. Donald Trump behaalde toen 62,9 miljoen stemmen of 46,1% der stemmen. Inderdaad, het was lang gelden dat een derde partij zo goed scoorde bij de presidentsverkiezingen en dat er nu vier partijen boven de 1 miljoen stemmen uitkwamen. Dat was toen zeker een teken aan de wand dat de kiezers de twee traditionele partijen meer dan beu zijn.

Het kiesstelsel

Het kiesstelsel voor de verkiezing van de Amerikaanse president is een erfenis van de discussie uit 1789 bij de overgang van de confederatie naar een federatie. De 13 toenmalige staten wilden wel een federale president met meer macht aanvaarden, maar mits voorwaarden. Het resultaat is de huidige regeling in de grondwet met kiesmannen. Ze wilden geen rechtstreekse verkiezing van deze president omdat dan de macht van de staten zou worden aangetast. Zodoende heeft elke staat evenveel kiesmannen dan de optelsom van Senatoren (steeds twee) en Afgevaardigden in het Huis. Bijvoorbeeld Alaska heeft één Afgevaardigde en twee Senatoren of 3 kiesmannen. Californië heeft het hoogst aantal kiesmannen: 55 (53 Afgevaardigden en twee Senatoren). Zodoende zijn er 538 kiesmannen of de optelsom van de 100 Senatoren, de 435 Huisleden en de 3

kiesmannen voor het niet statelijke gebied Washington DC. Het komt erop aan om minstens 270 kiesmannen te behalen in het kiescollege.

Trouwens, op drie november spreekt men van de 'President elect'. Inderdaad de verkozen kiesmannen komen pas op 14 december samen om hun definitieve keuze te maken. Zij zijn niet verplicht te stemmen voor de kandidaten op wiens lijst zij stonden op drie november. Inderdaad, in 2016 kozen 2 van de 306 republikeinse kiesmannen niet voor Trump en bij Clinton waren dat er vijf van de 232. Uiteindelijk worden al die 51 pv's met de keuzes pas op 6 januari 2021 opgeteld in een gezamenlijke zitting van het nieuw verkozen Congres. Dan wordt de persoon met de meerderheid in het kiescollege pas uitgenodigd om op 20 januari de presidentie eed af te leggen. Dit systeem wijzigen vergt een federale grondwetwijziging en daarvoor zijn vereist: een meerderheid in de Senaat, het Huis, geen presidentieel veto en binnen de zeven jaar een goedkeuring in minstens 38 van de 50 statelijke parlementen. Voor degenen die denken dat de Belgische grondwetsherziening een 'mission impossible' is? Als niemand een meerderheid behaalt, dan beslist het Huis van Afgevaar-

digden en die stemt dan per staat. De laatste keer dat dit gebeurde was in 1824.

Wie wint en hoe ?

De polls geven Biden een voorsprong. Maar in 2016 was dat ook het geval met Hillary Clinton en toch won Donald Trump. Wat zeker een rol speelt in de keuze van de Amerikaan is de toestand van de economie, de aanpak van de pandemie, de migratie, de fitheid van de kandidaten en rellen in de steden. Maar een president kan ook maar besturen als er een medewerking bestaat qua meerderheid in de beide kamers van het Congres. Vooral de Senaat is erg belangrijk. Inderdaad, de 100 Senatoren beslissen alsook de afzetting van een president. Ook de leeftijd van de kandidaten springt in het oog: Trump (74 jaar) en Biden (79 jaar). Maar ook de Libertarische kandidaat is er 70 en de groene kandidaat is de jongste met 68 jaar oud. Daardoor gaat er wel gekeken worden naar de rol van Pence (°1959) en Harris (°1964). In ieder geval, de opdracht van de kandidaten voor het betrekken van de woning op Pennsylvania Avenue 1600 te Washington DC is simpel: minstens 270 kiesmannen halen in het kiescollege! ■

Meer Europa

Enkele weken terug heeft zich een hallucinant tafereel afgespeeld in het Europees Gerechtshof: de EU-Commissie had Apple aange- maand 13 miljard euro ten onrechte toegekend belastingvoordeel (door Ierland) terug te storten. En... wie ging daartegen in beroep? Juist, de Ierse fiscus....

door Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Als dat geen illustratie is van de (dringende) noodzaak om te komen tot een fiscale harmonisatie binnen de EU (zeker ten aanzien van grote, internationale ondernemingen) dan toch wel deze zaak.

Kan men zich indenken dat onze minister van Financiën zegt: “13 miljard euro? – neen, dank je”? Het land zou (terecht trouwens) in rep en roer staan.

En toch passeert zo’n bericht (hier en zelfs in Ierland) alsof het de normaalste zaak van de wereld is.

Creatief

Dat een land, zeker een land met hoge werkloosheid, probeert buitenlandse investeerders aan te trekken: tot daar aan toe. Maar dat men dat doet door (vooral fiscaal) telkens iets meer “creatief” te zijn dan de buurlanden, is natuurlijk een gevaarlijke “wapenwedloop”, want dan krijgt men op de kortste keer een “race to the bottom”. Wie profiteert? Uiteraard die (buitenlandse) investeerders – wie verliest? De lokale belastingbetaler, want zijn minister van Financiën loopt belangrijke ontvangsten mis (en het is verre van zeker of duidelijk dat deze minderontvangsten gecompenseerd worden door de (para-) fiscale ontvangsten door die verhoogde tewerkstelling).

Dus de buitenlandse investeerders spelen meer dan ooit de kaart van “verdeel en

heers”, en dat vooral op de kap van de lokale belastingbetalers.

Het moge duidelijk zijn dat één land alleen deze “race to the bottom” niet kan stoppen. Dit vergt gezamenlijk optreden, minstens op niveau van de EU en zelfs op het niveau van de OESO.

Maar gelijkaardige bedenkingen kan men maken in heel wat andere domeinen die vandaag tot de kern bezorgdheden van onze bevolking behoren. Op gebied van volksgezondheid spelen de farmaceutische firma’s een gelijkaardig spel: alleen wie bereid is - deze keer de hoogste - prijs te betalen voor een (nieuw) geneesmiddel, kan dit krijgen, de rest mag achteraan in de rij aanschuiven. Wie weet welke koehandel er zal ontstaan als er een vaccin – laat staan een geneesmiddel – tegen het coronavirus zal worden gevonden? Idem dito op het gebied van leefmilieu en klimaatopwarming: de grote ondernemingen doen er alles aan om te lobbyen tegen strengere maatregelen en/of (te) ambitieuze doelstellingen. Zelfs in het illegale circuit (drugshandel – mensensmokkel – illegale migratie ...) is nu al jarenlang aangetoond dat een louter nationale aanpak tot mislukken is gedoemd: alleen een krachtadig, gecoördineerd en liefst gecentraliseerde aanpak op internationaal niveau maakt enige kans op succes.

Geen verdere splitsing

Bottom line: niet een verdere opsplitsing (weze het via confederalisme of een andere “magische” formule) van dit reeds kleine land is zeker niet de beste, meest efficiënte weg om de problemen die er echt toe doen aan te pakken. Een (redelijk groot) aantal bevoegdheden zou best doorgeschoven worden naar de EU. Alleen een sterke EU kan daadwerkelijk bijdragen in het aanpakken van de grote mondiale – dus grensoverschrijdende – problemen. Zij die het voorstellen alsof dat een verdere versnippering van de bevoegdheden in dit kleine land, onze toekomst zal veiligstellen, doen zonder meer aan volksverlakkerij: niet alleen is hun doelstelling (het confederalisme als opstap tot een volledige splitsing van dit land) contraproductief, hun verhaal zit ook nog eens vol met “zwarte gaten” (hoe zal het Brussels Gewest nog in dit gesplitste land passen? Wie zorgt verder voor een correcte uitbetaling van de pensioenen? Wie neemt de last van de (ontspoorde) overheidsschuld op zich ?...).

In een wereld die – of we dat nu graag hebben of niet – zich hoe dan ook als één globaliseerde entiteit gedraagt, is het zich terugplooiën “onder de kerktoeren” niet direct het model van toekomstgericht en efficiënt denken. Dat het nieuwe regeerakkoord (iets) duidelijker kiest voor méér Europa is hoopgevend in dat verband. ■